

Demokracie je diskuse

T.G.Masaryk

Co je to diskuse?

Je to rozprava, při které se tříbí názory, je to způsob hledání pravdy.

Předpokladem skutečné diskuse je znalost diskutované problematiky (alespoň její podstatné části) u obou (resp. všech) diskutujících: diskuse se musí opřít o nějaký společný základ. Dalším předpokladem diskuse je poctivost – vyloučeny jsou falešné argumenty a umlčování oponentů. Diskuse tedy klade vysoké nároky na mravní a odbornou úroveň zúčastněných.

V praxi se vedou polemiky, v nichž vítězí ten, kdo dovede oponenta „srazit na kolena“ pomocí předem připravených pseudoargumentů, které budí dojem vysoké učenosti (či erudice) a oponent není schopen je vyvrátit. Akademickou kariéru tak mohou úspěšně absolvovat i ti, kteří svému oboru fakticky nerozumějí; kritériem opravdových znalostí jsou praktické výsledky, vyřešení reálného problému¹. Jejich faktická neznalost bývá vykompenzována zpravidla něčím jiným; mohou to být například výborní herci....

Podobnou situaci vidíme i v naší politice. V lavicích poslanecké sněmovny zasedají lidé, kteří v praxi nic nedokázali. Výsledek je tristní – nepřehledná změť zákonů, v nichž se nikdo nevyzná a které lze různě vykládat². V parlamentu se často taktizuje, jednání se blokuje nekonečně dlouhými projevy poslanců. Co takhle zavést praxi z dob první republiky, že poslanci musí mluvit z patra? Přílepy k zákonům a jejich „bezzubost“ zase svědčí o lobbingu a korupci... Není divu že nejpopulárnějším politikem se stal miliardář a podnikatel Andrej Babiš, ač na něm lpí stíny z minulosti a v jeho majetkovém přiznání jsou jakési nejasnosti (nechce si svléct „spodky“).

Volby do Poslanecké sněmovny jsou podle vyjádření prezidenta Zemana „podvodem na voliče“; ti vlastně neví, koho volí. Jména na kandidátkách jim nic neříkají a programy stran jsou v podstatě stejné. Světlou výjimkou je přímá volba prezidenta, kde volič vidí na televizní obrazovce všechny kandidáty mluvit a reagovat na otázky či kritické výroky moderátorů a oponentů. Aktivní účast občanů při první přímé volbě prezidenta svědčí o tom, že jde o krok ke skutečné „vládě lidu“. Je ovšem otázkou, zda je takováto volba vždy nejlepší; zfanatizovaný dav může vybrat demagoga či despotu....

V Davli- Sloupu, 17. dubna 2017

1 Při své první zkoušce z fyziky na vysoké škole jsem musel konstatovat, že pan asistent mě klade otázku na problém, kterému nerozumí

2 Když se sejdou nad nějakým problémem dva právníci, mají na věc tři právní názory (Miloš Zeman)